



**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

18-19 ЛЮТОГО 2021 РОКУ



М. ЗАПОРІЖЖЯ

УДК 614.253:17.021.3](063)

З-41

Редколегія:

Боярська Л. М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І. Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю. В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сенетий Д. П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М. О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К. А. – викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (18-19 лютого 2021 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. – 180 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

тему. Тому ми надаємо студентам доступ до бази лекційного матеріалу та великий обсяг теоретичної інформації. Сумлінно виконуючи наші настанови та якісно використовуючи запропонований матеріал, студенти з успіхом засвоюють навчальну програму, успішно опановують матеріал зі складної дисципліни. Також співробітники кафедри на кожному занятті приділяють увагу підготовці студентів до іспиту «Крок-1», адже саме ретельний розгляд кожного завдання дає змогу ефективно підготуватись до іспиту та є запорукою успішного проходження цього етапу навчання в нашому університеті. Таким чином, наразі форма навчання, яку взяла на озброєння наша кафедра в таких складних для всього світу умовах, є найкращим форматом навчання та спілкування зі студентами.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНИХ ЗВО В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

*Касаткіна К.А., викладач кафедри суспільних дисциплін,
Запорізький державний медичний університет*

Пандемія COVID-19 вплинула на усі сфери суспільного життя та зумовила безліч соціальних змін і трансформацій. Її вплив на систему вищої освіти є одним з найскладніших і найнебезпечніших з погляду фундаментальних соціальних наслідків. З моменту запровадження обмежень, пов'язаних з протидією поширенню коронавірусної інфекції, найбільше постраждала інтернаціоналізація університетів.

За даними Українського державного центру міжнародної освіти (УДЦМО) Міністерства освіти і науки, кількість іноземних студентів в Україні становить близько 80 тис. осіб із 158 країн світу [4], а дохід державного бюджету за період їх навчання становить понад 3 млрд. доларів США [3]. Найбільша група іноземних громадян навчається у медичних вищих навчальних закладах. Тому, враховуючи поточну кількість такої категорії студентів та фінансові потоки, що вливаються в економіку нашої держави завдяки вхідній мобільності, можна вважати навчання студентів-іноземців важливим фактором у розвитку системи вищої медичної освіти України.

В останні роки держава активно стимулює вищі навчальні заклади до залучення іноземних студентів та створення найкращих умов для їх навчання. Так, серед факторів, що приваблюють іноземних громадян, зазначають доступну вартість навчання у поєднанні з доволі високим рейтингом українських ЗВО, легкість визнання диплома на батьківщині, бажання навчатися в одній із європейських країн, гнучкість щодо вибору мов навчання, невисокий прожитковий мінімум і м'який клімат. Проте, було визнано, що у складних умовах ізоляції країн, самоізоляції окремих громадян та обмеженнях у перетині кордонів, організація навчального процесу для іноземних студентів зазнала значних змін і змістилася переважно у віртуальну сферу.

Одні з перших викликів, які постали перед медичними ЗВО в умовах пандемії, були пов'язані з набором іноземних студентів. Найпоширенішими причинами зменшення набору цієї категорії студентів були викликані страхом подорожувати, відсутністю можливості поїхати до своєї країни та брак інформації про можливість дистанційної освіти. За даними УДЦМО, кількість

zareєстрованих запрошень для іноземних абітурієнтів у 2020 р. становить 35148, що майже на 10 тисяч менше, у порівнянні з минулим роком [4]. Для вирішення проблем, пов'язаних з популяризацією експорту українських освітніх послуг, покращенням показників набору студентів та на виконання указу президента В. Зеленського «Про вдосконалення вищої освіти в Україні» [6], урядом було підготовлено план заходів. Так, Міністерству цифрової трансформації було доручено забезпечити розробку та впровадження Єдиної міжвідомчої електронної платформи для іноземних студентів [5]. Метою створення цієї платформи було покращення ситуації з вхідною мобільністю та забезпечення зростання кількості абітурієнтів шляхом більшої прозористі й доступності навчання для іноземних студентів. Також за наказом МОН було продовжено строки зарахування іноземців до ЗВО України у 2020/2021 навчальному році. Це було пов'язане з тим, щоб дати час іноземним абітурієнтам, що не мали можливості вчасно подати заявки через ситуацію із пандемією COVID-19, зробити це у новий термін.

Важливим фактором привабливості та конкурентоспроможності медичних ЗВО в умовах пандемії стало позиціонування їх у віртуальному середовищі. Визначальними чинниками при виборі університету іноземними абітурієнтами стало надання повної і зрозумілої інформації про освітні програми, умови навчання, розвиток програм дистанційної освіти і відкритих он-лайн курсів та можливість переходу від реальної до віртуальної мобільності [2, с. 18].

Як було зазначено, пандемія COVID-19 мала незворотній вплив на розвиток системи вищої освіти в напрямку застосування інноваційних форм навчання. Так, через карантинні обмеження іноземні студенти медичних ЗВО отримали можливість навчатися за змішаною формою. Нові умови поставили перед університетами низку найважливіших завдань. Серед них найбільшу увагу експертів привертають такі, як підтримка рівня залученості студентів, забезпечення високих академічних стандартів та підготовка менш досвідчених викладачів до використання цифрових каналів навчання [1].

Найскладнішим у перші місяці реалізації дистанційного навчання для іноземних студентів стало відсутність або брак попереднього досвіду, технічне забезпечення, налагодження ефективної взаємодії між учасниками освітнього процесу та неможливість проконтролювати дотримання академічної доброчесності. Водночас бракувало рекомендацій щодо організації занять в умовах дистанційного навчання. Іншим актуальним питанням для медичних ЗВО під час пандемії було організація лабораторних, практичних занять тощо. Особливі труднощі викликало проведення випускних іспитів та захист кваліфікаційних робіт. Також в умовах пандемії велике значення мало вчасне інформування іноземних студентів щодо медичного страхування та алгоритм дій у разі підозри на інфікування COVID-19.

Незважаючи на нові виклики і труднощі в організації навчального процесу для іноземних студентів в умовах пандемії, позитивними наслідками стало активізація роботи над покращенням міжнародного освітнього іміджу України, перегляд методів набору іноземних студентів та забезпечення ефективної комунікації між учасниками освітнього процесу, розробка і впровадження нових інструментів для змішаного навчання здобувачів вищої освіти – майбутніх лікарів. Також позитивним наслідком переходу на нову

форму навчання стало забезпечення відкритого доступу до баз даних університетів, бібліотек, електронних книг, он-лайн курсів та платформ.

Отже, пандемія COVID-19 внесла значні корективи в процес інтернаціоналізації університетів та організацію навчального процесу для іноземних студентів. Втім, здатність вчасно реагувати на нові виклики може відкрити можливості для позитивних зрушень і трансформацій.

Список використаних джерел:

1. Бакіров В., Агарков М. Пандемія може назавжди змінити вищу освіту. Як оцінюють майбутнє університетів міжнародні експерти. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/pandemija-mozhe-nazavzhdi-zminiti-vishchu-osvitu.html> (дата звернення 28.01.2021).

2. Грищенко І.М., Кизимчук О.П., Шевченко О.О. COVID-19: проблеми та перспективи інтернаціоналізації ЗВО. *Вісник КНУТД. Серія «Економічні науки»*. № 3 (147), 2020. С. 11-22.

3. Дохід України від іноземних студентів за період їх навчання становить понад 3 мільярди доларів США – Український державний центр міжнародної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/dohid-ukrayini-vid-inozemnih-studentiv-za-period-yih-navchannya-standovit-ponad-3-milyardi-dolariv-ssha-ukrayinskij-derzhavnij-centr-mizhnarodnoyi-osviti> (дата звернення 30.01.2021).

4. Понад 80 тисяч студентів зі 158 країн світу – УДЦМО презентував статистичні дані про іноземних студентів в Україні <https://studyinukraine.gov.ua/statistic-data-presentation/> (дата звернення 30.01.2021).

5. Прем'єр-міністр: Якість освіти іноземних студентів впливає на імідж України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/premyer-ministr-yakist-osviti-inozemnih-studentiv-vplivaye-na-imidzh-ukrayini> (дата звернення 27.01.2021).

6. Указ Президента України №210/2020. Про вдосконалення вищої освіти в Україні. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2102020-34045> (дата звернення 27.01.2021).

UDC 378.018.43:61-057.87-054.6(=111):[616.98:578.834COV]

PROBLEMS OF MEDICAL DISTANCE EDUCATION OF ENGLISH-SPEAKING STUDENTS IN A COVID-19 PANDEMIC

Krut O.S., Associate Professor of Propaedeutics of Pediatrics,

Krut Yu.Ya., Doctor of Medical Sciences, Professor,

Head of the Department of Obstetrics and Gynecology,

Bohomolova O.A., Assistant of the Department of Obstetrics and Gynecology,

Amro I.G., Associate Professor of the Department of Obstetrics and Gynecology,

Zaporizhzhia State Medical University

Abstract: This article highlights both the positive and negative aspects of distance learning for students with English-language learning during the quarantine of the Covid-19 pandemic.

Key words: distance learning, teacher, student, pandemic, modern technologies, modularity, relevance, flexibility, advantages, disadvantages, quarantine, coronavirus.